

COLEXIO SAN NARCISO

PP. PAÚLES

Aptdo. 19 - Teléf. 986 881 408

cprsannarciso@edu.xunta.es

36900 MARIN (Pontevedra)

**ANEXO I ao PLAN DE ORIENTACIÓN
PLAN DE ACCIÓN TITORIAL
CURSO 2008-2009**

**PLAN DE ACCIÓN TITORIAL
SECUNDARIA
CURSO 2008-2009**

INDICE

	Pax.
1 PRESENTACIÓN	4
2 DIAGNÓSTICO ATUAL	4
3 OBXECTIVOS	4
4 ASPECTOS ORGANIZATIVOS	4
4.1. CRITERIOS ELECCIÓN TITORES	4
4.2. ORGANIZACIÓN E COORDINACIÓN DE TITORES	5
4.3. HORARIOS TITORIAS	5
5 DESENVOLVEMENTO DA TITORÍA EDUCATIVA. PROGRAMA OPERATIVO	6
5.1. ACTUACIÓNS DE POIO DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN	6
5.2. ACTUACIÓNS DO TITOR	6
5.3. ACCIÓNS XERAIS PARA TODOS OS CURSOS	6
6 CRONOGRAMA	24
7 RECURSOS E MATERIAIS	31
8 SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN	31

1. PRESENTACIÓN.

O Plan de Acción Tutorial, (PAT), inxerido no Proxecto Educativo, é a estrutura coa que organizamos o conxunto de accións, de orientación e seguimento, dirixidas a todo o noso alumnado ao longo da súa escolaridade cuxo obxectivo é o logro das competencias básicas. Ten como finalidade o autoconñecemento do alumnado; que mellore o seu proceso de socialización, aprenda a decidir, a resolver os seus problemas de aprendizaxe, e se sinta protagonista do seu propio proxecto persoal e profesional.

Neste plan organizamos os contidos curriculares de orientación a desenvolver a nivel grupal, na hora de tutoría. Sistematizamos, así mesmo, a intervención do titor/a nos diferentes ámbitos de seguimento individual e grupal do alumnado, a relación coas familias, a coordinación co profesorado e con outros axentes externos.

A súa elaboración corresponde ao equipo de tutores asesorados polo coordinador de curso e o orientador, que tamén o redacta. O desenvolvemento é responsabilidade do titor/a en coordinación co equipo docente e todos os axentes que incidan no seu grupo clase. Conta co apoio do orientador para favorecer e garantir a atención á diversidade do alumnado e, xunto co equipo directivo, a innovación e mellora da acción tutorial.

2. DIAGNÓSTICO ACTUAL.

Normativa que centra moita responsabilidade e carga de traballo na elaboración e execución do PAT na figura do titor. Recoñece a importancia desa función de distintas maneiras, non sendo a menor a retribución económica específica, pero só nos centros públicos.

Significativa discriminación cos tutores dos centros concertados: en ningún caso as obrigas legais son distintas ou menores para estes profesionais, si a valoración do mesmo que se constata nunha maior carga lectiva como profesor, menor tempo recoñecido á labor específica de titor e na inexistencia de complemento económico.

Vontade de todo o equipo implicado en levar a cabo o mellor posible as responsabilidades correspondentes, sensibilidade crecente neste ámbito -garante da calidade do noso centro- e mellor actitude e coñecemento ano a ano das implicacións do PAT son o sostén deste plan.

3. OBXECTIVOS.

Sen prexuízo dos obxectivos xerais fixados no Plan de Orientación, para este curso buscaremos o logro destes obxectivos específicos:

- Integrar as competencias básicas no PAT
- Potenciar as tarefas do titor.
- Desenvolver as propostas derivadas do Plan de Convivencia.

4.- ASPECTOS ORGANIZATIVOS

4.1.- Criterios para a elección de Tutores.

O sentido que ten a figura do titor é a de coordinar a acción tutorial e conseguir o traballo conxunto de todo o equipo de profesores. Na medida do posible facemos:

- Elección das tutorías primando os criterios pedagóxicos sobre outros criterios.
  - Que o titor asuma a tarefa formativa que conleva a tutoría.
  - Que faga unha avaliación continua da actividade tutorial para ir introducindo elementos de mellora.
  - Que teña interese na formación continua no ámbito tutorial.
- Impartición, como mínimo, dunha materia común a todo o grupo.
- Asignación lectiva que non impida a adicación necesaria á tutoría.

- Permanencia do titor co seu grupo ao longo de todo o curso.

Tendo en conta o anterior, o cadro de titores para o presente curso é:

Nivel	ESO	BACHARELATO
1º A	Darío Suárez Pérez	Coordina: Joaquín Nieto Pol
B	Teresa González Fernández	
2º A	Emilio Barreiro Barreiro	Coordina: Adolfo Caamaño Vázquez
B	María Pintos Dopazo	
3º A	Juan Carlos Vázquez Paz	Coordina: Adolfo Caamaño Vázquez
B	Mª de los Ángeles Calvar Fuentes	
4º A	Flor García Rodríguez	Coordina: Adolfo Caamaño Vázquez
B	Héctor Silveiro Fernández	

4.2.- Organización e coordinación de titores.

Os procedementos para a organización e funcionamento das titorías serán os seguintes:

- As titorías organizaranse por cursos. Cada nivel constitúe un equipo de titores que traballan uns aspectos comúns e outros específicos a criterio de cada titor en función das características do seu grupo. O Departamento de Orientación colabora no seu traballo. A coordinación exercea a Xefatura de Estudos.
- Un titor de cada curso (preferentemente de distinto ámbito científico) actuará de coordinador do nivel respectivo e formará parte do Departamento de Orientación.
- Establécese unha reunión de traballo trimestral ao principio do trimestre co orientador e a xefatura de estudos, que será convocada en forma pola mesma, para analizar o borrador presentado polo Departamento de Orientación, unificar criterios, recibir o material que precisen para a súa acción titorial, tomar acordos que afecten ao curso e etapa e que, ao mesmo tempo, sirva de retroalimentación dos resultados do trimestre anterior, cando proceda. Quedarán así fixadas as actuacións concretas. Convén que na programación das actividades se respecten os acordos tomados. Preténdese así que haxa coherencia, que os contidos das sesións sexan variados e non se repitan ó longo dos cursos. Recoméndase entón, ter en conta o modelo orientativo de programación de acción titorial que ofrece o Departamento de Orientación, tendo sempre en conta, dada a especial complexidade da labor titorial, que en calquera momento hai que reaxustar as actividades preparadas para atender a problemática puntual do grupo.
- Reunións periódicas necesarias (cando menos unha mensual) de titores-orientador-xefe de estudos fixada na PXA. Sen prexuízo das mesmas, faranse de xeito individualizado orientador-titor todas as necesarias; especificadas ao efecto nos horarios individuais das titorías implicadas. O contido das mesmas non estará predeterminado, dependendo en cada momento das necesidades e demandas de cada titor.

4.3.- Horarios

Os titores disporán de dúas horas de adicación a titoría: unha para a titoría lectiva e outra para a preparación da mesma e atención aos pais.

No presente curso quedan así distribuídas:

		Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres
1ª	8:45 9:35				4º A	
2ª	9:35 10:25					
3ª	10:25 11:15					1º A 1º B
4ª	11:40 12:30			3º A		
5ª	12:30 13:20					3º B
6ª	13:20 14:10				2º A	2º B 4º B
7ª	14:10 15:00					

Atención aos pais:

1º ESO - A	Darío Suárez Pérez	Luns de 8,40 a 9,35
1º ESO – B	Mª Teresa González Fernández	Martes ás 11,00
2º ESO – A	Emilio Barreiro Barreiro	Xoves de 11,15 a 11,45
2º ESO – B	María Pintos Dopazo	Xoves de 9,35 a 10,25
3º ESO – A	Juan Carlos Vázquez Paz	Martes e Mérc. de 11,15 a 11,45
3º ESO – B	Mª Angeles Calvar Fuentes	Martes de 9,35 a 10,25
4º ESO – A	Flor García Rodríguez	Xoves de 12,35 a 13,25
4º ESO – B	Héctor Silveiro Fernández	Martes de 11,45 a 12,35
1º Bacharelato	Joaquín Nieto Pol	Previa cita
2º Bacharelato	Adolfo Caamaño Vázquez	Luns de 9,40 a 10,20

5. PROGRAMA OPERATIVO.

5.1. Actuacións de apoio do Departamento de Orientación ao PAT

As fixadas con carácter xeral no punto 6.1-c do Plan de Orientación, no Art.23 do RRI e na Programación Anual 2008-2009 do Departamento de Orientación.

5.2. Actuacións do titor/a

As fixadas con carácter xeral no punto 6.1, referido aos órganos unipersoais a).

5.3. Actuacións xerais para todos os cursos.

A Titoría desenvolverase nas seguintes dimensións comúns para todos os cursos:

- Acollda, integración, coñecemento (individual e grupal), organización e funcionamento do grupo clase.
- Avaliación do proceso ensino-aprendizaxe e coordinación co profesorado
- Competencias Básicas
- Valor do curso: "EDUCAR A INTERIORIDADE".
- Transversais e valores co gallo dos días de especial interese educativo e cultural, as festas tradicionais e celebracións propias do centro.
- Programa de Prevención do Consumo de Drogas. Xunta de Galicia.
- Orientación académico-profesional
- Relacións cos pais

ACOLLIDA, INTEGRACIÓN, COÑECEMENTO (INDIVIDUAL E GRUPAL), ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO DO GRUPO CLASE.

Obxectivos específicos	Accións a realizar	Estratexias es recursos dispoñibles	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Coñecer, organizar e analizar funcionalmente os datos e características esenciais dos alumnos e do grupo-clase. ○ Facilitar o coñecemento e utilización axeitada das instalacións e recursos do centro (especialmente en 1º e aos alumnos de novo ingreso) ○ Promover o compromiso e integración de todos os alumnos no desenvolvemento das accións titoriais. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Facilitando aos de novo ingreso un titor-igual que guíe polas instalacións do centro e facilite o contacto cos compañeiros. ○ Recollendo e sintetizando os IAI e informes do titor anterior. ○ Cubrindo e comentando cuestionarios, enquisas, sociogramas... ○ Facendo a avaliación inicial co equipo docente. ○ Debatendo e consensuando as normas básicas de convivencia partindo das directrices para o curso. ○ Elixindo os delegados de clase. ○ Explicitando claramente como grupo clase as respostas ás preguntas: ¿Quen somos?, ¿Que queremos?, ¿Como o imos conseguir? 	<ul style="list-style-type: none"> 👉 Exposición en gran grupo 👉 Visita/s guiadas 👉 Dinámicas de interacción 👉 IAI 👉 Expediente académico 👉 Cuestionarios 👉 Informes 👉 Entrevista semiestructurada 👉 Sociograma 👉 Rexistros de observación 	<ul style="list-style-type: none"> 👉 Dossier informativos 👉 Traballo en pequeno grupo 👉 Debate 👉 Posta en común 👉 Role-Play 👉 Votación 👉 Murais 👉 Contratos de continxencia 👉 Carpeta do titor 👉 Chuvia de ideas 👉 Phillip-6.6
Temporalización	Responsables	Indicadores de éxito e fontes de verificación.	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Setembro-outubro, nas sesións necesarias (non menos de 3-4) ○ Ao longo do curso, cando o titor o estime necesario para conseguir os obxectivos fixados. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Titor ○ Titor, Coordinador curso/etapa anterior. ○ Xefe de estudos ○ Orientador 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Recolleuse información relevante de cada alumn@. ○ Sistematizouse e estruturouse a información da avaliación inicial en bloques que faciliten o coñecemento do grupo-clase. Carpeta titor. Informes de avaliación final. ○ Protocolo na elección de delegados: debate normas, acordo, candidatos, propostas, elección. Acta ○ Compromiso explícito do grupo-titor con tres puntos: quen, que e como. Documento. 	

AVALIACIÓN DO PROCESO ENSINO-APRENDIZAXE E COORDINACIÓN CO EQUIPO DOCENTE

Obxectivos específicos	Accións a realizar	Estratexias es recursos dispoñibles	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Promover que o proceso de avaliación estea baseada na normativa vixente ao respecto garantindo en todo caso o dereito do alumnado a que o seu rendimento sexa avaliado conforme a criterios obxectivos. ○ Potenciar a participación do alumnado no seu proceso de ensino-aprendizaxe e avaliación analizando o traballo realizado e adoptando compromisos para correxir os desaxustes xurdidos. ○ Realizar unha eficaz coordinación (intercurso, interciclos, interetapas) ○ Recoller e sistematizar información inicial útil sobre o grupo e de cada alumno/a referida prioritariamente ao seu rendimente, aptitudes, actitudes e intereses. ○ Obter e contrastar información, opinións e suxestións de cada profesor 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Coordinando o paso de etapas, cursos. ○ Avaliando inicialmente, con especial fincapé en 1ºESO e aos novos alumnos. ○ Con periodicidade, reflexionando sobre a marcha do curso atendendo ao conxunto de factores que actúan sobre o proceso educativo: traballo persoal, funcionamento do grupo, actuación do profesorado, programas..., buscando solución ós problemas que se plantexen. ○ Preavaliación: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionando información relevante sobre a xunta de avaliación: datas, criterios compartidos, acordos de avaliación, criterios de promoción. ▪ Autoavaliando o funcionamento do grupo-clase, individual e do proceso ensino-aprendizaxe. ▪ Recollendo a información obtida e acordada cos alumnos para a xunta de avaliación. ○ Postavaliación <ul style="list-style-type: none"> ▪ Entregando os informes de avaliación.(Farase na última clase do período lectivo do correspondente trimestre) ▪ Valorando cualitativa e cuantitativa os resultados ▪ Poñendo ao corrente ao grupo os acordos tomados: asunción de compromisos e responsabilidades; Plans individuais de RE. 	<ul style="list-style-type: none"> 👉 Reunión periódica de coordinación de titorías. 👉 Sesións de avaliación educativa. 👉 PAT, POAP e PAD 👉 IAI. Informes do D.O 👉 Cuestionarios 👉 Técnicas de observación. 👉 Rexistros 👉 Entrevistas individuais 👉 Técnicas grupais 👉 Ficha de seguimento do alumno 👉 RE: horario escolar e extraescolar 👉 Apoios: dentro e/ou fóra da aula 👉 Agrupamentos 👉 Unidades adaptadas 👉 Adaptacións curriculares 👉 Programas Individuais de RE 	<ul style="list-style-type: none"> 👉 Cuestionarios de autoavaliación 👉 Planillas 👉 Actas-resumo de avaliación 👉 Informe orientador 👉 Exposición en grupo/pequeno grupo 👉 Boletíns 👉 Contratos de continxencia regulares 👉 Probas de competencia curricular(nivel) nas materias instrumentais. 👉 Probas de avaliación diagnóstico-orientativas

<p>sobre os variados aspectos que afectan ao grupo e/ou a cada alumno en particular</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Coordinar estratexias e criterios cos equipos docentes para dar resposta á diversidade ○ Organizar, coordinar e presidir as sesións de avaliación educativa do grupo ○ Implicar ao profesorado nas tarefas de RE/Apoio ○ Axustar a resposta educativa ás necesidades, tanto grupais como persoais, do alumnado aplicando as necesarias adaptacións curriculares e metodolóxicas ○ Mediar ante situacións difíciles entre o profesorado e o alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Avaliación continua, formativa e orientadora. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizando as sesións de avaliación (É importante lembrar que todos os profesores teñen a obriga de pasar aos titores a información da marcha dos alumnos na súa materia no tempo e modo fixado na PXA e no cronograma do PAT. ▪ Coordinando as sesións de avaliación do grupo. ▪ Cubrindo as actas de avaliación de maneira que reflicta adecuadamente o verdadeiro propósito da avaliación. ○ Avaliación final: De diagnóstico-orientativa, cumplimentación dos IAI, Informe Orientador, no seu caso. ○ Desenvolvendo e avaliando os acordos tomados: responsabilidades compartidas. ○ Elaborando plans de actuación específicos para o tratamento da diversidade: Organización de actividades de RE, agrupamentos, apoios, adaptacións, programas individuais de RE... ○ Orientando ao alumnado de maneira consecuente cos resultados de cada avaliación, idade, expectativas e intereses do alumno; especial fincapé na 2ª avaliación e na extraordinaria de setembro. ○ Análise e mediación nos conflitos profesor-clase que poidan xurdir (na materia, metodoloxía, conducta...) seguindo estratexias e protocolos preestablecidas. 		
--	--	--	--

Temporalización	Responsables	Indicadores de éxito e fontes de verificación.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Primeiro mes: coordinación interetapas, cursos... ○ Primeiro mes: avaliación inicial. ○ Datas fixadas para os avances na PXA ○ Datas fixadas para as avaliacións na PXA ○ Datas fixadas para a coordinación titorial na PXA ○ Mes de maio: avaliación diagnóstico censal en 2º ESO. ○ Último mes e setembro: avaliación final orientadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Titor ○ Equipo docente ○ Orientador ○ Familias/Titores legais ○ Administración Educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Houbo intercambio de información etapa-etapa, curso-curso entre os responsables de pasala e recibila. Avaliación inicial. Informes avaliación final, listados, actas. ○ Púsose en común co equipo docente a información obtida en sesión formal. Acta. ○ Establecéronse decisións, liñas claras e comúns de traballo a nivel individual e grupal. Plans individuais, axuste programacións, compromisos formais. ○ Realizáronse no grupo clase sesións específicas de avances, preavaliacións e postavaliacións. Formalización de propostas e compromisos. ○ Constátase nas sesións de avaliación que a avaliación é continua e ten carácter formativo e orientador. Actas das sesións de avaliación que reflicten ese carácter nas decisións e os acordos acadados referidos a cada alumna e alumno ao grupo no seu conxunto e ao profesorado. ○ O profesorado, individualmente e como equipo docente, autoavalía a súa práctica docente nas sesións de avaliación. ○ O titor coordinou e dirixiu a avaliación do seu grupo. ○ O alumnado estivo correctamente informado dos resultados do seu proceso educativo. ○ O titor mediou nos conflitos profesor-clase seguindo protocolo. ○ Cúmplense os acordos das sesións de avaliación. ○ Cumpliméntanse correctamente os documentos oficiais de avaliación. Documentos oficiais de avaliación. ○ Oriéntouse ao alumnado en función dos seus resultados, intereses, capacidades e idade.

COMPETENCIAS BÁSICAS A DESENVOLVER DESDE A TITORÍA

A construción das competencias establecidas no Currículo da Educación Básica realízase dunha forma interdisciplinar, globalizada. Desde a titoría traballaremos de forma máis específica:

COMPETENCIAS		ACCIÓNS DE INTEGRACIÓN NO PAT
AI	Autonomía e iniciativa persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Promovendo unha organización do grupo clase responsable, democrática e participativa. • Desenvolvendo o valor vicenciano do curso. • Colaborando no traballo dos técnicos de Rexurdir na aplicación do seu programa.
AC	Social e cidadá	<ul style="list-style-type: none"> • Adicando atención específica aos días de especial interese educativo. • Favorecendo a realización das accións previstas nas festas tradicionais e de carácter xeral marcadas no PAT.
AA	Aprender a aprender	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolvendo o POAP. • Promovendo Programas Individualizados de Reforzo. • Valorando criticamente os resultados das avaliacións do grupo-clase. • Creando sinerxias que integren a labor do equipo docente nos procesos de ensinanza-aprendizaxe.

Dende a titoría, ademais, coordinarase e dinamizarase as competencias educativas que son comúns en todas as áreas, colaborando con todos os axentes implicados na comunidade educativa.

Establecemos as seguintes competencias a desenvolver ao longo da Secundaria e estes criterios para avalialas:

Obxectivos-competencias	Criterios de avaliación
1. Indagar no coñecemento de se mesmo e reflexionar sobre a realidade sociolaboral con autonomía, para que poida chegar a definir o seu proxecto persoal de futuro de maneira adecuada ás súas capacidades e valores.	<ul style="list-style-type: none"> • Formula calidades persoais con realismo. • Elabora de forma razoada unha listaxe de estudos e traballos futuros que percibe como posibles para el. • Analiza puntos a favor e en contra de diferentes posibilidades de futuro. • Recoñece o que é importante para si mesmo e para o que quere conseguir.

	<ul style="list-style-type: none"> • Describe razonadamente o que pensa que pode ser a súa realidade dentro duns anos. • Manifesta ilusión e desexo de esforzarse por conseguir as metas que se propón.
2. Analizar e contrastar as propias experiencias e a valoración de persoas significativas da súa contorna co fin de desenvolver unha imaxe positiva de si mesmo e sentimentos de autoconfianza e eficacia.	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece a importancia da axuda dos demais. • Identifica de forma axustada calidades, destrezas e logros persoais. • Mantén relacións de igualdade cos seus compañeiros sen caer nin na dominación nin na dependencia. • Expresa as súas ideas, opinións e sentimentos de maneira asertiva.
3. Analizar con criterio experiencias da vida e situacións conflitivas persoais e sociais, valorando distintas alternativas para chegar a tomar decisións responsables desde o diálogo, a construción con outros e a coherencia cos seus valores e modos de pensar.	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica os elementos que interveñen nas situacións conflitivas da vida cotiá. • Toma postura persoal ante dilemas que se presentan na vida. • Opina de forma razoada ante acontecementos e problemáticas sociais do momento. • Resolve de forma persoal e autónoma problemas conflitos interpersoais da vida cotiá. • Manifesta unha confianza básica en resolver os seus propios problemas. • Busca o diálogo cos compañeiros cando non está de acordo con algo.
4. Participar con entusiasmo na vida da aula e do centro respectando as normas de convivencia e implicándose nas actividades e decisións do seu funcionamento, para comportarse como cidadán responsable, respectuoso e crítico.	<ul style="list-style-type: none"> • Manifesta as súas opinións. • Implícase nas actividades propostas no grupo clase. • Acode aos eventos que se promoven no centro. • Responde as convocatorias de actividades xerais. Propón novas actividades. • Responsabilízase das tarefas comúns. • Executa até o final as tarefas que se derivan dos compromisos adquiridos. • Cumpre as normas de convivencia.
5. Reflexionar con actitude aberta sobre o seu modo de desenvolver as prácticas escolares, o seu esforzo, para que avalíe o seu rendemento escolar e introduza as melloras necesarias valorando o traballo ben feito.	<ul style="list-style-type: none"> • Acepta a dificultade e mesmo a frustración sen abandonar a tarefa. • Analiza o seu modo de responder as obrigacións escolares. • Utiliza a axenda de forma sistemática. • Distribúe o seu tempo de acordo ás súas obrigacións. • Prepara as tarefas antes de realizalas. • Revisa periodicamente a organización das súas actividades e introduce melloras de acordo aos resultados.

	<ul style="list-style-type: none"> • Coida e mantén ordenados os materiais escolares. • Selecciona e clasifica a información. • Goza coa tarefa terminada e ben feita. • Realiza as tarefas escolares de forma responsable e ordenada.
<p>6. Colaborar de forma creativa coas persoas do contorno valorando a necesidade de construír pensamento con outros, compartir ideas e experiencias, traballar en equipo e establecer redes comunicativas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • escoita e reformula o escoitado para asegurar a súa comprensión. • Razona a súa postura en confrontacións de diferentes • Formulacións. • Valora a achega dos seus compañeiros. • Pregunta e solicita datos ante situacións de debate. • Colabora cos compañeiros nos traballos en grupo. • Coas súas achegas, axuda a avanzar nas tarefas comúns. • Asume responsablemente a parte do traballo que lle corresponde na elaboración de equipo. • Mostra satisfacción ante o traballo con outros.
<p>7. Mostrarse crítico ante situacións sociais de inxustiza ou violencia recoñecendo e respectando a pluralidade, para que o seu comportamento responda os valores de xustiza, igualdade, paz e solidariedade nunha sociedade intercultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Percibe e describe os valores que están detrás das situacións sociais da vida cotiá. • Analiza criticamente as situacións sociais. • Expresa a súa postura de rexeitamento ante situacións de inxustiza ou falta de respecto dos dereitos humanos. • Ten xestos solidarios ante necesidades do seu entorno próximo. • Manifesta o seu desexo de axuda e apoio futuro ante necesidades Sociais. • Identifica na súa contorna actitudes de tolerancia, solidariedade, xustiza, etc. • Valora e mostra interese pola riqueza das diversas culturas.

CONTIDOS

Bloques	Temas	Relevancia por cursos.					
		1	2	3	4	1b	2b
1- O desenvolvemento persoal: <ul style="list-style-type: none"> • Crecemento persoal. • Disposición para afrontar problemas. • Toma de decisións. • Elaboración do proxecto persoal ao longo da vida. 	A autoestima e autoconceito <ul style="list-style-type: none"> • Expectativas propias e alleas. • Variables que inciden. • Autocoñecemento. Os sentimentos e as emocións <ul style="list-style-type: none"> • Identificación e manexo das súas emocións que experimenta en relación cun mesmo e cos demais. • Autorregulación e Regulación. Identidade de xénero <ul style="list-style-type: none"> • Os Roles. • Autoimaxen. • Sistemas sexo xénero. Habilidades sociais <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver habilidades sociais (eu e os outros). • De interacción social. • De expresión de sentimentos, emocións. Potenciación de capacidades: <ul style="list-style-type: none"> • Tipos de intelixencia. • Motivación. • Esfuerzo e rendemento. Os dereitos humanos <ul style="list-style-type: none"> • As ideas de homoxeneidade e diversidade. • A interculturalidade: identidade, diversidade cultural, racismo. 						
2.- As relacións cos outros: <ul style="list-style-type: none"> • A comunicación, o traballo en equipo e a resolución de conflitos. 	O grupo <ul style="list-style-type: none"> • Líder e liderado. • Roles no grupo, grupo e agrupamiento. 						

<p>conceptos, procedementos e actitudes relacionadas co funcionamento dos grupos humanos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • As normas de convivencia. • A análise e a resolución de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sentimento de pertenza. • Xogos de coñecemento, distensión e de confianza. • Xogos de comunicación e afirmación. <p>As relacións cos outros</p> <ul style="list-style-type: none"> • Normas de convivencia. • Organización e funcionamento da clase: Elixir responsable ou delegados/as Elixir democraticamente as normas de aula • Entrevista • As conversacións : escoitar ás demais persoas respectar a quenda de palabra • Relaciones entre iguais: sociograma ao grupo. <p>Os conflitos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estilos ante o conflito: cooperación, competición, negación, agresión, pasividade. • Transformación do conflito. • Resolución positiva dos conflitos: mediación, negociación, asemblea de clase. <p>Habilidades sociais</p> <ul style="list-style-type: none"> • Habilidades comunicativas: asertiva, pasiva, agresiva • Presentacións. • Entrevistas. • Tipos de conduta social • A empatía 						
<p>3.-Os procesos de aprendizaxe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencias que optimizan o rendemento escolar no seu conxunto. • O uso da axenda. • Os grupos cooperativos e colaborativos, 	<p>- Mapas conceptuais:</p> <p>Identificar o concepto principal Extraer conceptos substanciais ou palabras crave do tema Establecer relacións entre conceptos Agrupar conceptos Jerarquizar grupos de conceptos Representar gráficamente os conceptos e establecer relacións.</p>						

<ul style="list-style-type: none"> • Aplicación de técnicas de estudo e estratexias de metacognición. 	<p>- Esquemas Aproximarse á idea xeral do contido da información Ver a organización do texto e as xerarquías de ideas. Distinguir apartados e subapartados. Anotar a idea central do texto Descender a detalles Ordenar e distribuír as ideas de forma lóxica Organizar gráficamente as ideas.</p> <p>- Resumos Comprender o texto Tomar notas, recoller as ideas fundamentais Diferenciar as ideas principais e secundarias Construír frases enlazando as palabras máis importantes que inclúe o sentido do texto Atopar o fío condutor, organizar e enlazar as ideas Redactar en estilo narrativo dando sentido e continuidade</p> <p>- Organización e planificación do estudo. - Os modos de aprender (metacognición) - Aprendizaxe por proxectos</p>						
<p>4- A orientación profesional: A medida que progresa a escolarización van cobrando importancia as decisións que o alumno tomará con relación ao itinerario académico e ao seu futuro profesional, partindo do coñecemento de si mesmo e do mundo laboral.</p>	<p>- Proxecto profesional Metas e obxectivos Itinerario formativo Formación regulada e non regulada. Traballo e emprego O mercado laboral</p> <p>- Selección de información referente ao futuro profesional Buscar información utilizando diferentes fontes Ordenar e clasificar a información Actualizar a información gardada</p>						

	<p>Valorar a relevancia da información obtida</p> <p>- Toma de decisións</p> <p>Identificar e definir a decisión a tomar</p> <p>Coñecer o que é importante para a persoa e para o que se quere conseguir</p> <p>Revisar a información que se ten e buscar nova información</p> <p>Valorar os riscos e vantaxes que supón a elección de cada alternativa</p> <p>Elaborar un plan de acción para conseguir o obxectivo proposto</p> <p>Diferenciar e Valorar a decisión e resultado</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

**VALOR DO CURSO para os CENTROS VICENCIANOS:
“EDUCAR A INTERIORIDADE”. LEMA: “¡Desperta o teu interior!, camiña cara ao centro do teu ser”**

Obxectivos específicos	Accións a realizar	Estratexias e recursos dispoñibles
<ul style="list-style-type: none"> ○ Educar a interioridade para vivir en profundidade a relación cun mesmo, con Deus, cos demais e coa realidade: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Favorecer o autoconecemento e a integración das emocións a través do silencio e a reflexión. ▪ Acompañar o despertar da dimensión espiritual, axudando a descubrir a oración como encontro e iniciando nesta experiencia. ▪ Axudar a establecer relacións máis auténticas e profundas cos demais, evitando a superficialidade, apariencia, utilitarismo. ▪ Aprender a facer unha lectura creente da realidade, vivindo o presente e apreciando a beleza. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Facendo a reflexión inicial diaria que propón o Departamento de Pastoral. ○ Desenvolvendo a Xornada de Presentación do Curso. ○ Adicando sesións específicas ao longo do curso na titoría grupal. ○ Integrando o valor na dinámica diaria das distintas materias nas competencias máis relacionadas (Competencia social e cidadá, Autonomía e iniciativa persoal..). ○ Facendo referencia nos distintos actos académicos do curso. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dossier informativo: “A INTERIORIZACIÓN”. Contén información xeral, orientacións e propostas para que o profesorado desenvolva o valor fixado para o curso: xornadas de sensibilización e sesións de titoría trimestrais. ○ Diversas e numerosas dinámicas e presentacións en formato PPT. ○ Actividades organizadas en sesións para desenvolver na titoría grupal especificadas por niveis e trimestres. ○ Diversas propostas de vídeos, cancións e cinefórum. ○ CD con cancións e outras propostas relacionadas coa interiorización.

Temporalización	Responsables	Indicadores de éxito e fontes de verificación.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Xornada inicial do curso ○ Sesións de sensibilización: 1º mes. ○ En sesións distribuídas ao longo do curso seguindo a programación de cada nivel e titoría. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Titores ○ Profesorado ○ Departamento de Pastoral. ○ JMV. ○ Dep. de Orientación ○ DACE 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dispúsose de recursos e material para coñecer e tratar o valor do curso. ○ Tratouse especificamente na Xornada de Inicio do curso. ○ Adicouse tempo específico nas sesións de titoría. ○ Relacionouse, implícita e explicitamente, coas competencias básicas. ○ O profesorado integrouno na dinámica das súas clases. ○ Tívoose presente nos actos e celebracións do curso.

INTEGRACIÓN DOS TRANSVERSAIS E VALORES A TRAVESO DOS DÍAS DE ESPECIAL INTERESE EDUCATIVO E CULTURAL, AS FESTAS TRADICIONAIS E CELEBRACIÓNS PROPIAS DO CENTRO.

Obxectivos específicos	Accións a realizar	Estratexias e recursos dispoñibles
<ul style="list-style-type: none"> ○ Introducir nas actividades da titoría unha ensinanza que dea resposta aos problemas sociais actuais de trascendencia e que demandan á educación unha atención prioritaria e permanente que teña presente a formación en valores básicos e actitudes que enfatizen o para que da educación. ○ Contribuír de maneira especial á educación de valores morais e cívicos, entendida como unha educación ao servizo da formación de persoas capaces de construír racional e autonomamente o seu propio sistema de valores e, a partir deles, capaces tamén de facer xuízos críticos da realidade que lles toca vivir, e intervir para transformala e melloralala. ○ Desenvolver os temas transversais, con independencia do seu carácter multidisciplinar e integrador, por medio do significado das tradicións populares e dos días sinalados como de especial interese educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Saídas educativas ○ Xornadas de cine fórum ○ Celebracións litúrxicas, teatrais e participativas no salón de actos ○ Desenvolvemento de unidades didácticas elaboradas ao efecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dinámicas de grupo ○ Cine fórum ○ Unidades didácticas ○ Web do Centro > Departamento de Orientación > Días Mundiais. ○ Proxectos solidarios.

Temporalización	Responsables	Indicadores de éxito e fontes de verificación.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Con independencia do seu carácter multidisciplinar, globalizador e integrador, en sesións distribuídas ao longo do curso seguindo a programación de cada nivel e titoría 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Titores ○ Profesorado ○ Dace ○ Departamento de Pastoral ○ Dep. de Orientación 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nas programacións docentes hai referencia explícita aos contidos desta dimensión. ○ Desenvolvéronse as saídas educativas previstas. ○ Tratáronse especificamente na titoría os días de especial interese educativo fixados na programación. ○ Enfocáronse as celebracións do centro como modo de interiorizar os valores democráticos.

PRGRAMA DE PREVENCIÓN DO CONSUMO DE DROGAS. XUNTA DE GALICIA.

Obxectivos específicos	Accións a realizar	Estratexias es recursos dispoñibles
<ul style="list-style-type: none"> ○ Mellorar a competencia persoal dos adolescentes a través da aprendizaxe de certas habilidades (formas de resistir a presión social cara ao consumo, estratexias para solucionar problemas interpersoais, formas de enfrentarse á ansiedade, adestramento en estratexias cognitivas, etc). ○ Involucrar na tarefa de prevención do consumo de drogas e alcohol aos axentes que en maior medida inflúen na educación dos xoves: os pais e os profesores, é por su posto ao propio xoven. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolver na titoría grupal o Programa de Prevención Escolar e Familiar elaborado pola Xunta de Galicia e desenvolvido pola Asociación Rexurdir de Actividades Sociais. ○ Charlas de Escola de Pais que son parte do programa. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Unidades didácticas específicas do programa (Información sobre substancias adictivas, autoestima e autosuperación, tama de decisións, estratexias cognitivas, control emocional, habilidades sociais, valores, tolerancia e cooperación, ocio) ○ Escola de Pais. ○ Asesoramento dos técnicos en prevención de Rexurdir.
Temporalización	Responsables	Indicadores de éxito e fontes de verificación.
<ul style="list-style-type: none"> ○ En sesións distribuídas no priemeiro trimestre do curso seguindo a programación de cada curso e titoría 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Técnicos de Rexurdir ○ Titores ○ Dep. Orientación 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Cumplíronse as sesións previstas. ○ Grao de satisfacción dos colaboradores externos en función dos seus propios indicadores.

ORIENTACIÓN ACADÉMICO-PROFESIONAL

Obxectivos específicos	Accións a realizar	Estratexias es recursos dispoñibles	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Axudar ao alumnado na súa autoavaliación facilitando recursos e estratexias para a adquisición dun maior coñecemento de se mesmo, a estrutura do sistema ducativo e do mundo laboral ○ Avaliar as ventaxas e inconvintes das distintas alternativas académicas e profesionais na búsqueda da mellor opción persoal. ○ Interiorizar un proceso de toma de decisións 	<p>De autocoñecemento</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolvemento dun plan de toma de decisións ○ Cuestionarios autoaplicables e autoavaliables de personalidade, valores, relacións persoais, intereses, aptitudes.. ○ Autoinformes persoais ○ Aplicación de tests e inventarios sobre IX, aptitudes intelectuais, intereses profesionais... ○ Análise da traxectoria escolar <p>De coñecemento do mundo educativo e laboral</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Comentario e análise de dossier informativos (estudos, carreiras, profesións, xacementos de emprego...) ○ Folletos coas ofertas educativas propias do centro e do entorno ○ Informes das materias optativas ○ Manexo e consulta de programas informáticos ○ Charlas de exalumnos e profesionais ○ Observación de profesións e traballos ○ Visualización de material con información académico-profesional ○ Visitas a empresas e centros de interese <p>De toma de decisións</p>	<ul style="list-style-type: none"> 👉 Web do Centro e do Departamento de Orientación 👉 Cadernos de orientación-información 👉 Inventarios 👉 Cuestionarios 👉 Autoinformes 👉 Tests 👉 Guías, folletos, bibliografía específica 👉 Programas informáticos 	<ul style="list-style-type: none"> 👉 Entrevistas 👉 Técnicas de grupo 👉 Apoio psicopedagóxico 👉 Vídeos 👉 Visitas 👉 Análise de casos 👉 Guión de actividades orientadoras dende os distintos departamentos didácticos. 👉 Internet 👉 Charlas informativas

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolvemento dun plan de toma de decisións ○ Realización de guías semiestructuradas ○ Entrevistas co orientador e/ou titor/a 		
Temporalización	Responsables	Indicadores de éxito e fontes de verificación.	
<ul style="list-style-type: none"> ○ En sesións distribuídas ao longo do curso seguindo a programación de cada nivel e tutoría 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Titor ○ Profesor de área ○ Orientador ○ Xefe de Estudos 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Realizáronse sesións de tutoría específicas directamente relacionadas coa orientación académica e profesional. ○ Os resultados da avaliación continua tiveron un carácter orientador. ○ O titor dispuso de coñecemento, recursos e materiais axeitados para o realización das sesións. ○ Nos momentos precisos marcados nos programas, o alumnado dispuso de información clara e relevante facilitadora da toma de decisións. ○ Entregáronse aos alumnos nos cursos necesarios informes orientadores. ○ Recolléronse os resultados das tomas de decisión dos alumnos que facilitan a organización do centro no 09-10. 	

RELACIONES COS PAIS

Obxectivos específicos	Accións a realizar	Estratexias es recursos dispoñibles
<ul style="list-style-type: none"> ○ Contribuir á axeitada relación e interacción entre os distintos compoñentes da comunidade educativa: alumnos-pais-profesores. ○ Informar aos pais de todos os temas relacionados coa educación dos seus fillos ○ Dar a coñecer os dereitos e deberes dos pais en relación coa educación dos seus fillos no contexto escolar segundo a normativa vixente e o RRI do Centro. ○ Implicar aos pais nas actividades de apoio á aprendizaxe e orientación dos seus fillos ○ Intercambiar información sobre o alumnado para profundizar nas situacións que o precisen enfocada a unha mellor orientación e formulación conxunta e corresponsable dun plan individual de intervención 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Elaboración de documentos informativos e citación aos pais expoñendo os obxectivos da reunión e incluíndo a orde do día ○ Reunión/s colectivas periódicas cos pais dos alumnos de grupo ou nivel para informar sobre: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Programación xeral anual: obxectivos do Centro, Etapa, Ciclo ▪ Programación de aula ▪ Proceso de avaliación. Pautas de conducta ▪ Actividades extraescolares e complementarias ▪ Organización do plan de traballo individual ▪ Propostas de colaboración ○ Reunións para informar e pedir colaboración aos pais en relación a diversos programas: técnicas de traballo intelectual, orientación vocacional ○ Colaboración dos pais en visitas, actividades extraescolares, festas, actividades culturais... ○ Reunións operativas cos pais dos alumnos de risco ○ Entrevista coa familia para: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Intercambiar información sobre: <ul style="list-style-type: none"> • Actitude, comportamento, hábitos, intereses... • Rendimento escolar • Necesidades educativas • Integración no grupo • Traballo persoal ▪ Deseño plan de intervención ▪ Seguimento e avaliación ○ Charlas-coloquio sobre temas que inciden directamente 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Citacións ○ Documentos informativos ○ Plans de traballo individualizados para alumnos ○ Reunións de inicio de curso ○ Reunións durante o curso, previamente convocadas ○ Cuestionarios dirixidos ás familias ○ Charlas-coloquio ○ Exposición e debate ○ Reunións en pequeno grupo ○ Contactos e colaboración coa ANPA ○ Protocolos de entrevista individual ○ Contratos de continxencia.

	sobre a problemática actual no ámbito escolar.	
Temporalización	Responsables	Indicadores de éxito e fontes de verificación.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Ao longo do curso segundo planificación fixada na PXA e necesidades puntuais da titoría. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Titor ○ Profesorado ○ Equipo Directivo ○ Orientador 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Realizáronse as sesións informativas previstas. ○ Pasóuselles información sobre os aspectos novedosos do curso e de interese xeral. ○ Facilitouse información individualizada cada trimestre. ○ Establecéronse programas colaborativos coas familias dos alumnos con: necesidades específicas, repetidores, problemas de adaptación-conducta. ○ Hai protocolo de entrevista con pais. ○ Rexistros cuantitativos e cualitativos das reunións mantidas cos pais en cada titoría.

6. CRONOGRAMA.

ESO

1º TRIMESTRE

Mes	Semana	Accións cos Alumnos
Setembro	1 ao 5	<ul style="list-style-type: none"> • Probas extraordinarias. Avaliación setembro.
	8 ao 17	<ul style="list-style-type: none"> • Non presencial cos alumnos.
	18 ao 19	18 xoves: <ul style="list-style-type: none"> • Inauguración curso: Acollda nas clases • Presentación do curso: dinámica de sensibilización e paratituxia sobre o valor do curso, a INTERIORIZACIÓN. • A titoría, convivencia, RRI-normas básicas, delegados. • Cine fórum: Un neno grande (About a boy).
	22 ao 26	<ul style="list-style-type: none"> • Recollida de datos na titoría.
Outubro	29 ao 3	<ul style="list-style-type: none"> • A organización da titoría: responsabilidades, elección delegados, propostas para o curso.
	6 ao 10	<ul style="list-style-type: none"> •
	13 ao 17	<ul style="list-style-type: none"> • Programa Prevención de Drogodependencias. I. Rexurdir
	20 ao 24	<ul style="list-style-type: none"> • Programa Prevención de Drogodependencias. II. Rexurdir
	27 ao 31	<ul style="list-style-type: none"> • Avaliación marcha do curso; comentarios, ecomendacións...Propostas en positivo.
Novembro	3 ao 7	<ul style="list-style-type: none"> • Festas tradicionais: Día 7, O magosto. Coordina DACE • Entrega 1º avance alumnos.
	10 ao 14	<ul style="list-style-type: none"> • Dereitos humanos • Programa Prevención de Drogodependencias. III. Rexurdir
	17 ao 21	<ul style="list-style-type: none"> • Programa Prevención de Drogodependencias. IV. Rexurdir
	24 ao 28	<ul style="list-style-type: none"> • Programa Prevención de Drogodependencias. V. Rexurdir
Decembro	1 ao 5	<ul style="list-style-type: none"> • Constitución e Estatuto de Autonomía.
	8 ao 12	<ul style="list-style-type: none"> • 8, día da Inmaculada: Non lectivo • Constitución e Estatuto de Autonomía. • Preparación do Nadal en relación ao valor Interiorización.
	15 ao 19	<ul style="list-style-type: none"> • Titoría: Posta en común da 1ª avaliación. • Día 19, venres: entrega notas a alumnos, 1ª avaliación. • Nadal: Coordina DACE
	...	<ul style="list-style-type: none"> • Vacacións do Nadal

Observacións: O titor dispón de material propio ou do departamentote de orientación para adicar as sesións valeiras na táboa a:

- Desenvolver contidos relacionados coas competencias básicas; orientalos á convivencia, celebracións comúns, festas tradicionais, días de especial interese educativo e ao valor do curso, "Interiorización".
- Temas de actualidade e/ou demandados polo alumnado.

Mes	Semana	Accións dos Titores/ Profesores
Setembro	1 ao 17	<ul style="list-style-type: none"> • Avaliación extraordinaria de setembro. • Atención a pais. Orientación • Preparación do curso: Claustro, Departamentos, Plans..., organización clases, burocracia libros de texto...
	22 ao 30	<ul style="list-style-type: none"> • Programacións, plans titoría... • Programacións, plans titoría...
Outubro	29 ao 3	<ul style="list-style-type: none"> • Programacións, plans titoría...
	6 ao 10	<ul style="list-style-type: none"> • Posta en común: avaliación inicial. Fincapé en 1º ESO. • Reunión titores: Preparación reunión informativa cos pais.
	13 ao 17	<ul style="list-style-type: none"> • Seguimento dos plans
	20 ao 24	<ul style="list-style-type: none"> • Seguimento dos plans
	27 ao 31	<ul style="list-style-type: none"> • Seguimento dos plans
Novembro	3 ao 7	<ul style="list-style-type: none"> • Día 3 luns: Cubrir 1ª avance e planillas. • Reunión titores.
	10 ao 14	<ul style="list-style-type: none"> • Seguimento dos plans
	17 ao 21	<ul style="list-style-type: none"> • Seguimento dos plans
	24 ao 28	<ul style="list-style-type: none"> • Seguimento dos plans
Decembro	1 ao 5	<ul style="list-style-type: none"> • Seguimento dos plans
	8 ao 12	<ul style="list-style-type: none"> • Reunión titores: memoria do trimestre.
	15 ao 19	<ul style="list-style-type: none"> • Día 15, luns : Entrega notas 1ª avaliación en secretaría. • Día 17, mércores : Xunta 1ª avaliación.
	...	Vacacións

Mes	Semana	Accións cos Pais
Setembro	1 ao 5	<ul style="list-style-type: none"> • Contacto cos pais alumnos NP nas probas extraordinarias. • Atención aos pais que o demanden.
	8 ao 17	<ul style="list-style-type: none"> • Entrevista, presentación cos de novo ingreso no centro.
	22 ao 26	<ul style="list-style-type: none"> • Entrevista, presentación cos de novo ingreso no centro.
Outubro	29 ao 3	<ul style="list-style-type: none"> • Información-propostas de reforzos, programas, agrupacións...
	6 ao 10	<ul style="list-style-type: none"> • Información-propostas de reforzos, programas, plans
	13 ao 17	<ul style="list-style-type: none"> • Reunión informativa cos pais.
	20 ao 24	<ul style="list-style-type: none"> • Titoría semanal individualizada.
	27 ao 31	<ul style="list-style-type: none"> • Entrevistas cos pais dos alumnos con rendemento baixo.
Novembro	3 ao 7	<ul style="list-style-type: none"> • Actualización acordos de compromiso.
	10 ao 14	<ul style="list-style-type: none"> • Titoría semanal individualizada.
	17 ao 21	<ul style="list-style-type: none"> • Titoría semanal individualizada.
	24 ao 28	<ul style="list-style-type: none"> • Titoría semanal individualizada.
Decembro	1 ao 5	<ul style="list-style-type: none"> • Titoría semanal individualizada.
	8 ao 12	<ul style="list-style-type: none"> • Titoría semanal individualizada.
	15 ao 19	<ul style="list-style-type: none"> • Entrevistas cos pais dos alumnos con rendemento baixo
	...	Vacacións

2º TRIMESTRE

Mes	Semana	Accións cos Alumnos
Xaneiro	1 ao 7	• Vacacións do Nadal
	8 ao 9	• Posta en común: directrices para o 2º trimestre.
	12 ao 16	• Posta en común: Convivencia, directrices para o 2º trimestre.
	19 ao 23	•
	26 ao 30	• Día 30 venres: Lectivo: Día da Paz. Accións específicas
Febreiro	2 ao 6	• Preparación Entroido
	9 ao 13	• Preparación Entroido • Entrega 2º avance alumnos: Avaliación marcha do trimestre. Posta en común, comentarios, recomendacións.... Propostas.
	16 ao 20	• Festas tradicionais: O entroido. Coordina DACE
	23 ao 27	• 23, 24, 25: Non lectivos; Entroido
Marzo	2 ao 6	• Sensibilización: A muller traballadora (cine fórum) (Polo día 8)
	9 ao 13	• Consumismo e temática relacionada (prensa, publicidade...)
	16 ao 20	• 19, 20: Non lectivos; S. Xosé e Día do Ensino
	23 ao 27	•
	30 ao 3	• Titoría: Posta en común da 2º avaliación. • 3, venres, entrega notas 2ª avaliación.
	...	• Vacacións Semana Santa

Observacións: O titor dispón de material propio ou do departamentote de orientación para adicar as sesións valeiras na táboa a:

- Desenvolver contidos relacionados coas competencias básicas; orientados á convivencia, celebracións comúns, festas tradicionais, días de especial interese educativo e ao valor do curso, "Interiorización".
- Temas de actualidade e/ou demandados polo alumnado.
- En 1º e 2º, entre o segundo e terceiro trimestre, adicaranse un mínimo de dúas sesións especificamente a orientación; en 3º e 4º, 5 sesións.

Mes	Semana	Accións dos Titores/Profesores
Xaneiro	1 ao 7	• Vacacións do Nadal
	8 ao 9	• Posta en común 2º trimestre
	12 ao 16	• Posta en común 2º trimestre. Reunión titores
	19 ao 23	• Seguimento dos plans...
	26 ao 30	• Seguimento dos plans...
Febreiro	2 ao 6	• Preparación entroido
	9 ao 13	• Día 9 luns: Cubrir 2ª avance e planillas. • Reunión titores.
	16 ao 20	• Preparación entroido
	23 ao 27	• Seguimento dos plans...
Marzo	2 ao 6	• Seguimento dos plans...
	9 ao 13	• Seguimento dos plans...
	16 ao 20	• Seguimento dos plans...
	23 ao 27	• Reunión titores: Memoria do trimestre.

	30 ao 3	<ul style="list-style-type: none"> • Día 30, luns : Entrega notas 2ª avaliación en secretaría. • Día 1, mércores : Xunta 2ª avaliación.
	...	<ul style="list-style-type: none"> • Vacacións Semana Santa

Mes	Semana	Accións cos pais
Xaneiro	1 ao 7	• Vacacións do Nadal
	8 ao 9	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendimento baixo.
	12 ao 16	• Actualización acordos de compromiso.
	19 ao 23	• Tutoría semanal individualizada.
	26 ao 30	• Tutoría semanal individualizada.
Febreiro	2 ao 6	• Tutoría semanal individualizada.
	9 ao 13	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendimento baixo.
	16 ao 20	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendimento baixo.
	23 ao 27	• Actualización acordos de compromiso.
Marzo	2 ao 6	• Tutoría semanal individualizada.
	9 ao 13	• Tutoría semanal individualizada.
	16 ao 20	• Tutoría semanal individualizada.
	23 ao 27	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendimento baixo.
	30 ao 3	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendimento baixo.
	...	• Vacacións Semana Santa

3º TRIMESTRE

Mes	Semana	Accións cos Alumnos
Abril	6 ao 13	• Vacacións Semana Santa
	14 ao 17	•
	20 ao 24	•
	27 ao 1	• 30 (día propio) e 1: Non lectivos
Maió	4 ao 8	•
	11 ao 15	• Entrega 3º avance alumnos: Avaliación marcha do trimestre. Posta en común, comentarios, recomendacións.... Propostas.
	18 ao 22	•
	25 ao 29	• Optatividade: recollida das opcións elixidas.
Xuño	1 ao 5	•
	8 ao 12	•
	15 ao 19	• Tutoría: Posta en común da 3ª avaliación.
	22 ao 23	• Actividades fin de curso
	...	• Vacacións verán

Observacións: O titor dispón de material propio ou do departamentote de orientación para adicar as sesións valeiras na táboa a:

- Desenvolver contidos relacionados coas competencias básicas; orientados á convivencia, celebracións comúns, festas tradicionais, días de especial interese educativo e ao valor do curso, "Interiorización".
- Temas de actualidade e/ou demandados polo alumnado.
- En 1º e 2º, entre o segundo e terceiro trimestre, adicaranse un mínimo de dúas sesións especificamente a orientación; en 3º e 4º, 5 sesións.

Mes	Semana	Accións dos titores/profesores
Abril	6 ao 13	• Vacacións Semana Santa
	14 ao 17	• Posta en común 3º trimestre. Reunión titores
	20 ao 24	• Seguimento dos plans...
	27 ao 1	• Seguimento dos plans...
Maio	4 ao 8	• Seguimento dos plans...
	11 ao 15	• Reunión titores: 3º avance • Preparación despedida alumnos 4º ESO
	18 ao 22	• Seguimento dos plans...
	25 ao 29	• Seguimento dos plans...
Xuño	1 ao 5	• Seguimento dos plans, preparación actividades fin de curso
	8 ao 12	• Seguimento dos plans, preparación actividades fin de curso
	15 ao 19	• Seguimento dos plans, preparación actividades fin de curso
	22 ao 26	• Actividades fin de curso • Entrega notas secretaría • 3ª Xunta de profesores • Entrega notas • Memorias titoría.
	..	• Vacacións verán

Mes	Semana	Accións cos pais
Abril	6 ao 13	• Vacacións Semana Santa
	14 ao 17	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendemento baixo.
	20 ao 24	• Actualización acordos de compromiso. Orientación.
	27 ao 1	• Titoría semanal individualizada.
Maio	4 ao 8	• Titoría semanal individualizada.
	11 ao 15	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendemento baixo.
	18 ao 22	• Actualización acordos de compromiso.
	25 ao 29	• Titoría semanal individualizada.
Xuño	1 ao 5	• Titoría semanal individualizada.
	8 ao 12	• Titoría semanal individualizada.
	15 ao 19	• Titoría semanal individualizada.
	22 ao 26	• Entrevistas cos pais dos alumnos con rendemento baixo. Orientación. • Actualización acordos de compromiso para o verán
	...	• Vacacións verán

7. RECURSOS E MATERIAIS.

Recursos confeccionados e/ou adaptados polo departamento. (Colabora nas adaptacións o Equipo de Normalización Lingüística).

- ❑ Fichas persoais dos alumnos
- ❑ Unidades específicas para as sesións de tutoría
- ❑ Material informativo: dípticos, cadernillos ...
- ❑ Cuestionarios para pais, alumnos e profesores.

Fontes:

- ❑ Material confeccionado polos Centros Educativos Vicencianos.
- ❑ Páxina Web do Departamento de Orientación
www.terra.es/personal5/professn10
- ❑ Propias do Departamento
- ❑ Recursos páxinas web cnice.
- ❑ Cadernos Xunta de Galicia: Programa de prevención do consumo de drogas.

Recursos externos.

- ❑ Asociación Rexurdir
- ❑ EOE
- ❑ Centro de Planificación Familiar.
- ❑ CIM e Concellería de Asuntos Sociais do Concello de Marín.
- ❑ Colaboradores: Psicólogos, Médicos, Optometristas ...

8. SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN.

1º A través das reunións periódicas dos titores coa Xefatura de Estudos e o Orientador previstas, articularanse os recursos persoais e materiais e o asesoramento e apoio necesario para que sexa posible o desenvolvemento dos plans dunha forma efectiva e coordinada.

2º Ao longo do curso, a Xefatura de Estudos e o Orientador irán facendo un seguimento do desenvolvemento dos plans para introducir os axustes necesarios.

3º O Departamento de Orientación terá presente estes criterios de avaliación:

Procedencia de datos

Pensamos utilizar os datos suministrados por:

- Persoas implicadas no seu deseño e/ou desenvolvemento: departamento, titores, profesores.
- Destinatarios: profesores, alumnos, pais.

Instrumentos para a recollida de datos:

- Intercambios orais
- Escalas e cuestionarios. Protocolos de avaliación.
- Entrevistas

Criterios:

Como criterios de avaliación para determinar a calidade do Plan de Orientación consideraremos os seguintes aspectos:

- Logros acadados co referente dos obxectivos previstos
- Grao de adquisición das competencias segundo os criterios de avaliación establecidos.
- Relevancia dos contidos e das sesións de tutoría.
- Adecuación das actividades para lograr as competencias

- Pertinencia das accións realizadas nos distintos ámbitos.
- Adecuación da temporalización
- Nivel de colaboración e participación dos distintos estamentos da comunidade educativa
- Grao de implicación dos responsables no seu desenvolvemento

Cos datos recollidos trimestralmente elaborárase a memoria ao finalizar o curso.

Nesta memoria recollerase unha síntese das observacións realizadas polos titores/as, os/as alumnos/as e outros axentes implicados, sobre aqueles aspectos que funcionaron ben, as dificultades atopadas, e aqueles aspectos que serán necesarios modificar. As conclusións obtidas da avaliación serán tidas en conta para introducir as modificacións e axustes necesarios no curso 09-10.

Marín, 15 de outubro de 2008

O Xefe do Departamento de Orientación

Juan Carlos Piñeiro Rosales